

Beleef
Het Groninger
Landschap

Klutenplas

Fietsen langs de Noordkust

Fietsroute
20-34 km
circa 2 uur

Klutenplas

De fietsroute begint bij het bezoekerscentrum van Het Groninger Landschap in Pieterburen. De route is circa 40 km lang. Er zijn verschillende manieren om de route te verkorten. Raadpleeg daarvoor een wegenkaart.

- 1 Ga links om het bezoekerscentrum heen. Achter het gebouw neemt u het fietspad richting de dijk.** De eerste dijk die u ziet is de slaper. U fietst door de opening in de slaper, het fietspad op naar de waker (de zeedijk).
- 2 Bij de zeedijk aangekomen gaat u door een hek en dan rechtsaf richting de Klutenplas.** Of u loopt even de dijk op en aanschouwt de mooie kwelders. Bij helder weer kunt u links Schiermonnikoog zien liggen en aan de andere kant Rottumerplaat en Rottumeroog. Iets verderop staat een kunstwerk op de dijk: de Wadloper. Verder zult u het grootste deel van het jaar vooral schapen zien.
- 3 U rijdt verder, tot de zeedijk een flauwe bocht naar rechts maakt. Hier ligt de Klutenplas.** Het informatiebord van Het Groninger Landschap geeft veel wetenswaardigheden over dit pareltje van de Noordkust. Op de dijk ziet u brede kwelders van Het Groninger Landschap. De kwelders langs de Groninger Noordkust zijn wettelijk beschermd natuurgebied vanwege hun waarde voor vogels. De kwelders zijn niet vrij toegankelijk. U kunt de kwelders wel bezoeken tijdens onze kwelderwandelingen onder begeleiding van een gids van Het Groninger Landschap
- 4 Vervolg de route langs de dijk. Na enkele kilometers verschijnt Noordpolderzijl.** U fietst rechts om het gemaal, de brug over. Meteen links ligt het “Zielhoes”, gebouwd in 1811 voor een

Beleef

Het Groninger Landschap

bedrag van f 2800,-. Het werd bewoond door de waarman, die de sluis bediende en zorgde voor het onderhoud van de dijk en de zandwegen. De bovenste verdieping, gebouwd in 1843, werd gebruikt als vergaderkamer voor het polderbestuur. Nu is het “Zielhoes” een restaurant met een kleine kaart. Als u vandaar de dijk op klautert, ziet u de kleinste zeehaven van Nederland. Bij goed weer is rechts het Duitse eiland Borkum te zien. Ook hier liggen buitendijks kwelders van Het Groninger Landschap.

- 5 U rijdt nu langs de groen witte brug richting Usquert. Die weg heet de Zijlweg. Aan het einde gaat u links de Middendijk op. Voorbij boerderij Nieuw Biwema rechtsaf de Zijlsterweg op.**
- 6 In Usquert de provinciale weg oversteken en Zijlsterweg blijven volgen. Aan het einde gaat u rechtsaf de Raadhuisstraat in. Op de driesprong gaat u links (De Boermanjeweg). Na de Snuisterij eerste weg links (de Jacobstraat). Op de viersprong rechtdoor richting de Nederlandse Hervormde Kerk (Leerlooiers pad). Voor de kerk rechts af (Kerkstraat). Aan het eind van de Kerkstraat rechts. Na de spoorwegovergang eerste weg rechts (Havenstraat).** Usquert heeft veel interessante monumentale panden. We noemen er vier. Aan de Zijlsterweg 17 staat het Gemeentelijk Verzorgingsgesticht. Het vervulde in de loop der tijden verschillende zorgfuncties en is nu een Bed & Breakfast. Raadhuisstraat 3: het voormalige gemeentehuis van Usquert is ontworpen door de beroemde architect H.P. Berlage. Raadhuisstraat 19: de molen van Usquert, in 1818 opgebouwd uit delen van de molen Eva die daarvoor (naast Adam) in Bedum stond. De Nederlands Hervormde Kerk, gewijd aan Petrus en Paulus, is in de 12de eeuw opgericht als een zaalkerk.

A large flock of birds, likely terns, is captured in flight over a coastal landscape. The birds are scattered across the sky, with some in the foreground showing their white bodies and dark wings. The ground below is a mix of green grass and patches of brown, with a line of trees in the background. A body of water is visible at the bottom of the frame.

Kluut

kweldergras

In 1231 afgebrand en weer opnieuw opgebouwd. De fraai gesneden kansel is uit 1756 en het Petrus van Oeckelen orgel uit 1852.

- 7 U fietst op de Westerhornseweg. Volg de bocht naar rechts. Voor het spoor links het fietspad op. Aan het einde van het fietspad rechts de spoorwegovergang over (Warffum). Rechtdoor en rechts aanhouden richting Oosterstraat. Eerste weg links (Schoolstraat). Hier vind u het openluchtmuseum “Het Hoogeland”. Eerste weg links Hoofdstraat. Bij eetcafé Spoorzicht rechts af (Havenstraat). Rechtdoor langs het water en over Boijkemastil links.** De naam verwijst naar de brug (til) bij de houthandel van Boijkema die ooit aan de haven van Warffum was gelegen.
- 8 Voor de spoorwegovergang rechts het fietspad op. Door het Warffumberbos dat uit komt in Breede. Na Breede 13 gaat u linksaf richting Baflo. U fietst rechtdoor en blijft rechtdoor fietsen.** Breede is voor 1300 ontstaan op een hoge kwelderwal. Links op Breede 15 staat de kerk. Ertegenover de voormalige pastorie uit de 19de eeuw. Op Breede 21 staat een huisje dat vroeger een tolhuis was. Het heeft een naar voren springende gevel met aan weerskanten ramen. De tolbeheerder kan zo vanuit zijn woonkamer het “verkeer” van beide kanten zien aan komen.
- 9 Na enkele kilometers verschijnt Rasquert. Na de brug neemt u de eerste weg links over de wierde van Rasquert. En rechtdoor richting Baflo (Meijmaweg).** Aan de Meijmaweg 21 staat de voormalige gerestaureerde herberg en kruidenierswinkel uit de 19de eeuw. Op Meijmaweg 4 staat de boerderij “Meijma” met een mooie landschappelijke tuin. De schuur en de bijschuur kregen in 1924 een nieuw voorhuis naar een ontwerp van

• konikpaarden

Egbert Reitsma. Meijmaweg 2 is een mooi landhuis met een romantische landschappelijke tuin.

- 10 Na de brug, in Baflo, neemt u de eerste weg rechts. Heerestraat.** Baflo is een wierdedorp dat in de vroege middeleeuwen is ontstaan op een kwelderwal ten oosten van de Hunze. Rechts aan de Heerestraat staat de gereformeerde kerk uit 1877.
- 11 U steekt de provinciale weg over en fiets rechtdoor richting Lutke Saaxum (Eenrumerweg). Op de driesprong rechts en rechtdoor richting Saaxumhuizem (Saaxumhuizerweg).** Rechts van de weg op de wierde staat de boerderij “Lutke Saaksum”. De wierde is in ± 1900 grotendeels afgegraven. Na J. de Vries til links. Het kanaal links was vroeger een tocht. Het is uitgegraven in ± 1860.
- 12 In Saaxumhuizen pakt u de Nienhuisweg. U komt uit op een driesprong. Daar gaat u links af (Hornsterweg richting Eenrum). U passeert fruitbedrijf Horn. U fietst door tot u een transformatorhuisje ziet aan de linkerkant. Hier staan houten wegwijzers van het Pieterpad. U gaat rechtsaf over de Oosterweg naar Pieterburen. Links de Westernielandseweg op en u komt weer uit bij het startpunt.** Pieterburen heeft tal van bezienswaardigheden. Als u de brug over bent en links kijkt ziet u de kerktoren boven de bomen uitsteken. U ziet ook de molen De Vier Winden. Deze bovenkruier is eigendom van Het Groninger Landschap. Daarachter de gebouwen van de Zeehondencrèche van Lenie 't Hart.

Klutenplas

20-34 km fietsroute

Cultuurhistorie

Behalve kwelders en brakwatergebieden heeft Het Groninger Landschap ook verschillende vanuit cultuurhistorische oogpunt waardevolle bezittingen in de Noordkust. We noemen het voormalige bedevaartsoord de Helwerder wierden, het wierdekerkhof Olle Weem, de oude zeedijk van Den Andel en de molen De Vier Winden in Pieterburen. Kijk voor meer informatie op www.groningerlandschap.nl.

Bezoekerscentrum

Startpunt van de fietstocht is het Bezoekerscentrum Buitenplaats Noordkust in Pieterburen. Deze voormalige school is sinds 1993 in beheer van Het Groninger Landschap. Vanuit het bezoekerscentrum worden excursies en andere activiteiten o.l.v. ervaren gidsen gehouden. Zo zijn er kweldenwandelingen, vogelexcursies en jeugdactiviteiten. Kijk voor excursies op webiste van Het Groninger Landschap!

De Noordkust

De noordkust van Groningen heeft een bijzondere, eigen charme. Met oude dijken middenin het land, dorpen op metershoge wierden en bochtige maren die de ligging van vroegere wadpriele verraden. Kerktorens steken scherp af tegen een typische Groninger lucht. Kieviten duikelen boven de weilanden. De liefhebber van uitgestrekte vergezichten kan z'n hart ophalen.

Parelsnoer

De geschiedenis van de noordkust staat in het teken van de strijd tussen land en zee, tussen zout en zoet water. In 1994 is een convenant getekend door landbouw, natuurbeschermers, waterschap en provincie. De landbouw wilde graag extra zoet water aanvoeren om verzilting tegen te gaan. Maar daardoor zou typische brakke natuur verdwijnen. Uiteindelijk kreeg de landbouw het gewenste zoete water, en de natuurbescherming ter compensatie in totaal honderd vijftig hectare voor natuurontwikkeling. Deze hectares worden verdeeld over verspreid tegen de zeedijk liggende brakwatergebiedjes waardoor een parelsnoer van brakke natuurparels langs de Groninger Noordkust komt te liggen. Een aantal hectares zijn al ingericht tot brakwatergebied. Een daarvan is de Klutenplas.

Klutenplas

De Klutenplas ontstond in 1986 door kleiwinning, die nodig was om de zeedijk op Deltahoogte te brengen. In 2005 is aan de westkant nog een landbouwperceel van ruim elf hectare ingericht en aan het gebied toegevoegd. De Klutenplas is brak, en daar horen karakteristieke planten en vogels bij. Tijdens hoogwater strijken er allerlei steltlopers, eenden en ganzen neer voor voedsel en rust. Met een beetje geluk ziet u de zwarte ruit, lepelaar, groenpootruiter, smient en bergeend. In het najaar zitten er honderden wintertalingen. En natuurlijk, de kluut! Dankzij zijn opvallende omhooggebogen snavel, de lange poten en het zwart-witte verenkleed kunt u makkelijk zelf vaststellen dat de naamgever van dit natuurgebied zich hier thuis voelt.

*Deze folder is
mede mogelijk
gemaakt door:*

Start route Klutenplas

- Adres: Buitenplaats Noordkust
Hoofdstraat 83
9968 AB Pieterburen
- OV: www.9292.nl, 0900-9292
- Gps: N 53 24.014, E 6 27.109

Steun Het Groninger Landschap

Het Groninger Landschap zet zich met veel succes in voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie in de provincie Groningen. Help ons daarbij! Voor maar € 18,- (of meer) per jaar bent u Beschermers van het landschap en ontvangt u ons mooie kwartaalblad Golden Raand. Kijk op onze website of neem contact op met het kantoor.

Ook verkrijgbaar

Wandelroutes:

- Bourtange
- De Dollard
- Iwema Steenhuis (Westerkwartier)
- Landgoed Coendersborch (Westerkwartier)
- Landgoed Ennemaborgh
- Leinwijk (Zuidlaardermeergebied)
- Lettelberterpetten (Leekstermeergebied)
- Oosterpolder (Zuidlaardermeergebied)

Fietsroutes:

- Klutenplas (Noordkust)
- Reitdiepgebied
- Rondje Zuidlaardermeer (Zuidlaardermeergebied)

Contact

Stichting Het Groninger Landschap
Rijksstraatweg 333
9752 CG Haren
Telefoon: (050) 313 5901
Email: info@groningerlandschap.nl

